

Complexnummer: 512360

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Leemcule

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

512359, 512361, 512362, 512363, 512364, 512366

Woonplaats

Dalfsen

Gemeente

Dalfsen

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdoject

Ruitenborghweg 2, 7722 PA te Dalfsen

Complexomschrijving

Omschrijving

Het complex historische buitenplaats Leemcule omvat de volgende onderdelen: HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), BOUWHUIS (3), INRIJHEK (4), TUINMUUR (5) EN BRUG (6). De buitenplaats De Leemcule, waarvan de huisplaats een middeleeuwse oorsprong heeft, is een restant van een ooit veel groter landgoed; de kern hiervan, de eigenlijke buitenplaats, bestond uit een omgrachte havezate met bouwhuizen; geheel gelegen binnen een aanleg van loodrecht op elkaar staande lanen. Voor het gebouwencomplex waren die lanen echter in ster- en waaivormige patronen gerangschikt die vanuit het huis in diverse richtingen uitzicht boden over het dal van de Overijsselse Vecht. De havezate en het westelijke bouwhuis zijn in het begin van de 19de eeuw afgebroken; het oostelijke bouwhuis werd toen verbouwd tot het huidige huis De Leemcule; van het uitgebreide lanenstelsel zijn enkele lanen behouden. Het complex ligt op de noordelijke oever van de Vecht direct aan de westrand van het dorp Dalfsen; het bestaat uit drie delen, waarvan er twee ten noorden van de Ruitenborghweg liggen, te weten de huisplaats met een kleine landschappelijke aanleg binnen een singelgracht en ten noordwesten daarvan de nieuwe aanleg, een bos met binnenwei; het derde deel, een weiland met oude solitairen en een wandelbosje, ligt ten zuiden van de Ruitenborghweg langs de Vechtdijk. In het oosten wordt het complex begrensd door de bebouwing langs de Leemculeweg en de Kastanjelaan, in het zuiden door de noordelijke uiterwaarden van de Vecht en in het westen en noorden door de weilanden, toebehorend aan derden, die als een groene, natuurlijke overgangszone dienen; de Ruitenborghweg deelt het complex in tweeën.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Binnen het complex bevinden zich de volgende elementen die niet beschermenswaardig zijn: de open loods naast de brug, de garage/veestal ten noorden van het bouwhuis, de met riet gedekte tuinschuur, het zwembad en de tennisbaan.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex aangegeven, almede de aanduiding der beschermde onderdelen.

Waardering

De historische buitenplaats is van algemeen belang vanwege de ouderdom, de cultuurhistorische en landschappelijk-visuele waarden (dit laatste vooral in relatie tot het dorp), vanwege de goed bewaard gebleven deels geometrische en deels landschappelijke structuren, en vanwege het uitzonderlijke feit dat de functie van hoofdgebouw overgenomen is door een (daarvoor in 1823-1824 aangepast) ouder bouwhuis.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512359

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 maart 2001
Kadaster deel/nr	82788/41

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Dalfsen	Dalfsen	Overijssel

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Dalfsen	N			1243

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW van de historische buitenplaats Leemcule, XIXa, gedeeltelijk ouder. Nadat in het begin van de 19de eeuw het oorspronkelijke hoofdgebouw en het westelijke bouwhuis afgebroken werden, is in 1823-24 het oostelijke bouwhuis, in oorsprong XVIII of ouder, qua oppervlak en inhoud ongeveer verdubbeld door het aan de voorzijde (westzijde) uit te breiden met vier kamers en een vestibule. Zo ontstond een nieuw hoofdgebouw: een langgerekt (noord-zuid) bakstenen gebouw onder een afgewolfd omlopend schilddak (donker verglaasde pannen) met Keulse goot, vier hoekschoorstenen en een vierkant dakruitertje onder een ingezwenkt zinken tentdak; voorgevel: aan weerszijden door lisenen begrensde, negen traveeën brede lijstgevel met driehoekig houten frontonbord boven het risalerende middendeel van drie traveeën; centrale voordeur met bovenlicht in rijke omlijsting; meerruitsramen met persiennes; langs de gevel een bestrating met ijsselsteentjes. Stichtingssteen "Mulert 1824" in de noordelijke zijgevel. De korte gevel aan de zuidkant (5 ramen breed) staat niet haaks op de voor- en achtergevel; hij werd opgetrokken evenwijdig aan de oude lindenlaan die binnen het bestaande orthogonale lanenstelsel enigszins scheef werd aangelegd vanwege de projectie op de kerktoeren van Dalfsen (zie historische tuin- en parkaanleg); dienovereenkomstig hebben de beide zuidelijke schoorstenen een ruitvormige doorsnede. Het gesloopte westelijke bouwhuis was vanwege de ligging aan de lindenlaan minder lang dan het bewaard gebleven oostelijke bouwhuis. In het interieur zijn originele onderdelen bewaard gebleven.

Waardering

HOOFDGEBOUW van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaafheid;
- vanwege de cultuurhistorische waarden;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als hoofdgebouw van het gehele complex;
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de overige complexonderdelen;
- vanwege de architectonische bijzonderheid dat het een uitbreiding en verfraaiing van een ouder bouwhuis betreft en dat de richting van de zuidgevel aangepast is aan het tracé van de lindenlaan.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512361

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 maart 2001
Kadaster deel/nr	82788/18

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Dalfsen	Dalfsen	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Dalfsen	N			1243
Dalfsen	N			1212
Dalfsen	N			1245
Dalfsen	K			8759
Dalfsen	N			553
Dalfsen	N			1213
Dalfsen	N			1246
Dalfsen	N			492
Dalfsen	N			1244

*Omschrijving***

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG van de historische buitenplaats Leemcule, bestaande uit de volgende terreinonderdelen:
a.Omgrachte huisplaats b. Achterbos c.Voorwei d. Overig terrein

ad a. Op de relatief grote huisplaats, in de huidige vorm XIXa, liggend in de vork gevormd door de Leemculeweg en de Ruitenborghweg, staan het hoofdgebouw, bouwhuis, tuinmuur, brug en inrijhek. De huisplaats wordt omgeven door een in het begin van de 19de eeuw gegraven singelgracht. Deze gracht werd in het begin van de 19de eeuw gegraven als opvolger van de gracht rond de toen afgebroken havezate; aan de noordzijde is zijn rechthoekige loop nog bepaald door de oude orthogonale aanleg; aan de zuidzijde beschrijft zijn loop echter een onregelmatige halve cirkel, hetgeen ten dele zal zijn afgedwongen door de Zwolse weg (nu: Ruitenborghweg) die inmiddels diagonaal door die aanleg was heen gelegd, maar die ook paste binnen de landschapsstijl die destijds op de buitenplaats werd ingevoerd. Na de afbraak van de havezate en westelijk bouwhuis is de oude gracht deels gedempt en deels naar het zuiden toe verder uitgegraven, waarmee men de slingerende vorm verkreeg van dit "water voor vermaak" (zoals het in 1827 bij de eerste kadastrale registratie bestempeld werd). Binnen de gracht een kleine landschappelijke aanleg met oude boom-groepen rond een om een heuveltje gekrulde slingervijver. Deze tegenover het huis gelegen vijver is vermoedelijk het oudste

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

landschapselement op de buitenplaats, aangezien hij een restant is van de slotgracht rond de oude havezate en als zodanig waarschijnlijk een middeleeuwse oorsprong heeft. Verder gazons en bloemborders tegen geschoren hagen die het beeld bepalen. Op de plaats van de oude boomgaard en moestuin is in de jaren '60 een tennisbaan en een zwembad aangelegd, alsmede een nieuwe bloemen- en groentetuin in de noordoosthoek van de huisplaats; in 1980 kreeg deze tuin een geometrische aanleg met beuken- en buxushagen; voor het huis, dat in de zuidoosthoek ligt, loopt een rondgaand geasfalteerd pad naar het inrijhek aan de Ruitenborghweg; langs deze weg aan weerszijden zijn beukenhagen over de gehele lengte van de huisplaats; langs de Leemculeweg oude eiken en beuken; achter het huis ligt een kleine boomgaard; deze zet zich - opnieuw ingeplant - voort over de singelgracht in de hoek gevormd door de Leemculeweg en de Ruitenborghweg.

ad b. Het achterbos is het langgerekte parkdeel ten westen van de huisplaats. Het strekt zich voorbij de huisplaats naar het noorden uit en beslaat de westelijke vakken van het vroegere lanenstelsel; rond twee oude solitairlinden is in 1970 een eenvoudig en met de rest van het complex goed harmoniërend landschappelijk parkje ingeplant met een centraal weiland en omlopend pad. Een jonge beukenlaan (aanplant 1970) begrenst het complex aan de westzijde. Deze beukenlaan is een hersteld element van het oude lanenstelsel, aangezien de geometrische aanleg op deze plaats ook door een lange noord-zuid lopende laan werd afgesloten. Destijds liep de laan echter door ten zuiden van de huidige Ruitenborghweg tot aan de theekoepel op de dijk, daarbij de aan de Voorwei gelegen boskolk (XVIII) kruisend. De tweede boskolk grenst aan een nieuwe woonwijk. Beide kolken vormden elkaars tegenhanger in de oude geometrische aanleg, waarin zij op de kruising lagen van de oost-west lopende lindenlaan enerzijds en noord-zuid lopende lanen aan de rand van de aanleg anderzijds; zij worden - met onderbrekingen - nog altijd door de lindenlaan verbonden, maar van de kruisende lanen bestaat alleen de westelijke, i.e. de in 1970 opnieuw ingeplante beukenlaan, maar deze mist directe aansluiting op de boskolk.

ad c. De Voorwei, XVIII - XX, is eigenlijk de overplaats van het park. Het is een langgerekt perceel weiland tussen de Ruitenborghweg en de Vechtdijk; in de wei staan enkele monumentale oude solitaires; aan de westzijde leidt een lindenlaan (in 1980 aangeplant) naar de westelijk gelegen ronde kolk midden in het oude wandelbosje met slingerpaden. Op de rivierdijk aan de rand van dat bosje vormen enkele oude linden (waaronder twee leilinden) een kring die herinnert aan de theekoepel die vroeger op dit punt stond met uitzicht over de Vecht. Hiervandaan loopt oostwaarts aan de voet van de dijk (Vechtzijde) een houtsingel als zuidelijke omzoming van de Voorwei; een in 1999 geplante platanenlaan snijdt aan de oostkant een hoek van het weiland af. De afgesneden hoek - ingeplant met een klein bosplantsoen - wordt op de erfgrans afgesloten door een rij oude linden. De lindenlaan vormt behalve het nog herkenbare verkavelingspatroon een herinnering aan de oorspronkelijke geometrische aanleg. Hierin liep de op Dalfsens kerktoeren gerichte zichtlaan voor het U-vormige complex van de havezate met zijn bouwhuizen langs. Omdat de andere lanen van het lanenstelsel zich richtten naar de oriëntatie van de oudere havezate, moest de lindenlaan voor zijn oriëntatie op de kerktoeren binnen dat orthogonale stelsel een beetje scheef lopen, hetgeen een conflict tussen twee oriëntaties opleverde dat werd opgelost in de vorm van de bouwhuizen (schuine zuidgevels en het oostelijke bouwhuis langer dan het westelijke). De lindenlaan loopt direct ten zuiden van het huis in oost-west richting en verbindt de twee kolken; hij bestaat uit een oude en een nieuwe helft. De oude, XVIII, ligt thans ingekapseld in de nieuwe dorpsuitbreiding van Dalfsen oost van de Leemculeweg, steekt vandaar westwaarts deze weg over en loopt dan tot aan de singelgracht om de huisplaats. Op de huisplaats zelf bestaan nog maar fragmenten van de laan, enkele verspreide paren oude linden o.a. bij het inrijhek; vervolgens kruist de laan onder een scherpe hoek de Ruitenborghweg, ten zuiden waarvan de westelijke helft in 1980 opnieuw werd ingeplant tot aan het wandelbosje, vandaar is, terugkijkend door de laan (mits hij is opgesnoeid) nog altijd de gotische kerktoeren van Dalfsen zichtbaar. De platanenlaan werd in 1999 in de Voorwei aangeplant en vormt de een recente structurele verandering waarmee op de buitenplaats aansluiting is gezocht met de oorspronkelijke aanleg. De laan is een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

herinnering aan de centrale, op de ingang van het niet meer bestaande huis gerichte as van het waaiervormige lanenpatroon dat voor de havezate lag.

ad d. Overig terrein: in de hoek (dorpszijde) gevormd door de Leemculeweg en de Ruitenborghweg ligt tegenover de onder genoemde boomgaard een kleine wei gedeeltelijk omzoomd met beuken, eiken en een stuk beukenhaag; aan de noordzijde wordt dit wekje begrensd door een monumentale lindenlaan aan weerszijden van een ronde kolk. Tenslotte is van groot belang voor de historische buitenplaats het weidegebied direct ten noorden van de singelgracht; dit gebied valt buiten de bescherming maar heeft grote betekenis als open en groene ruimte met landelijk karakter en landschappelijk-visuele buffer.

Waardering

PARKAANLEG van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege ruimtelijke relatie met de overige complexonderdelen;
- vanwege de cultuurhistorische en landschappelijk-visuele waarden; deze laatste zijn met name van groot belang in relatie tot de oprukkende dorpsbebouwing;
- vanwege de aanleg in landschapsstijl met daarin nog duidelijk herkenbaar elementen uit de oudere geometrische aanleg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512362

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	12 maart 2001
Kadaster deel/nr	82788/25

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Dalfsen	Dalfsen	Overijssel

Locatienaam	Locatieomschrijving
Dalfsen	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Dalfsen	N			1243
Dalfsen	N			1245
Dalfsen	N			1244
Dalfsen	N			1246

Omschrijving**

Omschrijving

BOUWHUIS behorende tot de historische buitenplaats Leemcule; 1850, gedeeltelijk later. Een in oostelijke richting haaks op het huis staand, op de noordoost hoek daarvan aansluitend bakstenen gebouw op langgerekte rechthoekige plattegrond; één bouwlaag onder een schilddak met grijze pannen; inwendig aan de westzijde een bijkeuken van het huis, aan de oostzijde een dienstwoning en daartussen veestallen; paardeboxen met witte tegels, waarin tableaux van telkens 6 mangaan-keurige tegels, paarden afbeeldend. Stichtingssteen "Mulert - van Omphal 1850" in de korte gevel aan de westkant.

Waardering

BOUWHUIS van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de cultuurhistorische waarden;
- als karakteristiek en wezenlijk functioneel onderdeel van het complex;
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de overige complexonderdelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bouwhuis

Monumentnummer*: 512363

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 maart 2001
Kadaster deel/nr 82787/200

Woonplaats* Dalfsen
Gemeente* Dalfsen
Provincie* Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
BY, Ruitenborghweg 2, Dalfsen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Dalfsen N 1245

Omschrijving**

Omschrijving

INRIJHEK behorende tot de historische buitenplaats Leemcule, XIX-XX. Twee op een dam over de gracht aan de Ruitenborghweg geplaatste, vierkante bakstenen pijlers waarop dikke, geprofileerde en met een bol bekroonde dekplaten van kunststeen waarin de naam van de buitenplaats gegraveerd is (LEEM op de ene pijler, CULE op de andere); pijlervoeten uitkragend als plint; smeedijzeren hekvleugels met eenvoudige spijlen.

Waardering

INRIJHEK van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van het complex;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Tuin, park en plantsoen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512364

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 12 maart 2001
Kadaster deel/nr: 82788/8

Woonplaats*: Dalfsen
Gemeente*: Dalfsen
Provincie*: Overijssel

Locatienaam: BY, Ruitenborghweg 2, Dalfsen
Locatieomschrijving:

Kadastrale gemeente*: Dalfsen
Sectie*: N
Kadastraal object*:
Appartement aanduiding:
Grondperceel: 1244

Omschrijving**

Omschrijving

TUINMUUR behorende tot de historische buitenplaats Leemcule, XIX. Op L-plattegrond, in het verlengde van de zuidgevel van het bouwhuis, onder een rechte hoek naar het zuiden afbuigende bakstenen muur voorzien van een ezelsrug.

Waardering

TUINMUUR van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel en cultuurhistorisch onderdeel van het complex;
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie: Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie: Tuin, park en plantsoen
Functie: Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512366

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 12 maart 2001
Kadaster deel/nr: 82788/33

Woonplaats*: Dalfsen
Gemeente*: Dalfsen
Provincie*: Overijssel

Locatiennaam: BY, Ruitenborghweg 2, Dalfsen
Locatieomschrijving:

Kadastrale gemeente*: Dalfsen
Sectie*: N
Kadastraal object*:
Appartement aanduiding:
Grondperceel: 1245

Omschrijving**

Omschrijving

BRUG, XIX ; achter het bouwhuis over de gracht naar de Leemculeweg ; rechte houten brug op twee ijzeren liggers zonder jukken ; houten leuning van vierkante palen met afgeronde kop, aan onderzijde met korte ijzeren stangen onder een hoek van 45 graden geschraagd op het brugdek ; het geheel is zwart geteerd.

Waardering

BRUG van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als functioneel en cultuurhistorisch onderdeel van het complex;
- vanwege de functionele en ruimtelijke relatie met de overige complexonderdelen.

Hoofdcategorie: Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie: Tuin, park en plantsoen
Functie: Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 12 july 2024